

Zdzisław Skwarczyński

Mieszkański wiersz dydaktyczny

Prace Polonistyczne Studies in Polish Literature 31, 295

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MIESZCZAŃSKI WIERSZ DYDAKTYCZNY

Zrozumiałym zainteresowaniem badaczy cieszy się właściwie sowizdrzalska część wierszowanej produkcji mieszczan. Wydaje się wszakże, iż godzi się — by nie przepadła — nieco miejsca poświęcić również — choć dokument to raczej odosobniony — takim, jak wypisany przez znanego ongiś dziennikarza i publicystę łódzkiego — Stanisława Rachalewskiego, z dwóch pierwszych kart księgi miasteczka Opatówka. Za Rachalewskim zachowujemy piśmienną oryginał.

Xięga Zapisow Kwitow y przedazy,
kto co zezna, czy Michał, Bartłomi, czy Błazy.
Wiernie napisz rok y dzień zeznaniow płoty,
Ujdiesz przed Ludzmi y Bogiem Sromoty.
Kto zapisuje komu plac czy rolę,
Czy to z przymusu, czy to z jego wola.
Pytay się y pisz, jako kto zeznaje,
Za jaką summę Zastawia, sprzedaje.
Rola, plac czy dom, przedana gdzie lezy,
w Dłuż y wszere lasek jak się wiele mierzy.
Napisz dokładnie, to kozdy do swego
Trafi w lat kilka, będziec wdzięczen tego.
Tę by porządek był obserwowanij,
Bo w zabieg kłotni waszych fundowany,
Na zabieg chciwey cudzego dzierzawy,
Bąc ze kto czytasz wdzięczen y laskawij.
Fundatorowi Oswiadc swe zyczenia,
A za Józefa zmow trzy pozdrowienia,
By za porządne Xiąg rozporządzenie
Dał mu Bog w Niebie wieczne odpocznienie

Amen.

Xięga ta w Roku 1761 w Sobotę o popielcu zaczęta y w Niey same tylko zeznania mieścić się powinny zeby nie przerzucać rokov y dni ani wszywać jak w starych Xięgach jest wiele tego z wielu Mieszkanow krzywdą, aby więcej tego niebywało na Sąd Boski Zaklinam.

Z.S.